

Halfjaarrapport 2016

HAKRINBANK

Inhoudsopgave

Missie, visie en kernwaarden	4
Aan de aandeelhouders	5
Het macro-economisch omgevingsklimaat	7
Het bedrijf van de bank	
Algemeen	9
De financiële ontwikkeling	10
Nationale Trust- en Financierings Maatschappij N.V./ Hakrinbank Real Estate N.V.	10
Halfjaarcijfers 2016	
Beoordelingsverklaring externe accountant	13
Geconsolideerde balans per 30 juni 2016	14
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over het eerste halfjaar 2016	15
Toelichting behorende bij de geconsolideerde balans per 30 juni 2016 en de geconsolideerde winst- en verliesrekening over het eerste halfjaar 2016	16

Missie

De Hakrinbank biedt als innovatieve en dynamische instelling haar klanten een integraal pakket van hoogwaardige financiële diensten aan.

Deskundige medewerkers leveren in teamverband maatwerk voor maximale klanttevredenheid.

Visie

Onze visie is om de geprefereerde aanbieder van financiële diensten in Suriname te zijn door uitstekende kwaliteit.

Kernwaarden

De Hakrinbank heeft vier kernwaarden gedefinieerd die richtinggevend zijn voor de realisatie van de strategische doelen, de acties die deze ondersteunen en de vertaling naar de organisatiestructuur, systemen en de waarden, normen en gedragingen binnen de organisatie, te weten

Betrouwbaarheid
Service en klantgerichtheid
Teamwork
Kwaliteit

Deze kernwaarden zijn verankerd in de organisatiestructuur en cultuur en vormen de leidraad bij alle activiteiten van de bank. Ze maken duidelijk waar het bedrijf voor staat en dienen ook als toetssteen voor haar handelen.

Aan de aandeelhouders

Met genoegen presenteren wij het halfjaarrapport 2016. Hiermee voldoen wij aan onze corporate governance doelstelling alle stakeholders regelmatig te informeren over de ontwikkelingen binnen ons bedrijf en het omgevingsklimaat waarin wij opereren. In dit rapport zijn opgenomen de geconsolideerde balans per 30 juni 2016, en de geconsolideerde winst- en verliesrekening over het eerste halfjaar 2016 en de toelichtingen daarop. Deze cijfers zijn beoordeeld door de externe accountant, die hierover een beoordelingsverklaring heeft afgegeven.

Dit halfjaarrapport is verluchtigd met foto's van de viering met onze personeelsleden van ons 80 jarig bestaan op 28 juni 2016. De Hakrinbank opgericht door Otto R. Vervuurt als Vervuurts Banking Corporation, met als hoofddoel de financiering van de nationale en internationale handel, heeft steeds een bijzondere bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de financiële sector en aan de Surinaamse samenleving. De bank is gestaag uitgegroeid tot een toonaangevende instelling die soliditeit, kwaliteit en betrouwbaarheid uitstraalt. Onze erkentelijkheid gaat daarom uit naar allen die een positieve bijdrage hebben geleverd aan haar ontwikkeling.

De gedurende de verslagperiode gerealiseerde resultaten kwamen tot stand in een klimaat van hoge inflatie en sterke vermindering van de externe waarde van de Surinaamse dollar. Het geconsolideerd balanstotaal steeg met 32% tot SRD 3,23 miljard. Dat is ruim boven de groei in 2015. In vergelijking met dezelfde periode van vorig jaar bleef het resultaat vrijwel stabiel; de geconsolideerde winst vóór belasting steeg met 2% tot SRD 24,9 miljoen.

Onze dochteronderneming, de Nationale Trust- en Financieringsmaatschappij, heeft in het eerste halfjaar 2016 resultaten geboekt die onder de doelstellingen van het jaarplan en de begroting lagen. Het balanstotaal bleef vrijwel gelijk terwijl de netto winst met ruim 13% afnam.

Op grond van de bedrijfsresultaten en rekening houdende met de ontwikkeling van onze BIS solvabiliteitsratio heeft de directie, na verkregen goedkeuring van de Raad van Commissarissen, besloten een interimdividend uit te keren van SRD 3,60 per aandeel van SRD 0,15 nominaal. Dit is

SRD 3,60 of 50% minder dan in het vorige boekjaar.

De koers van het aandeel Hakrinbank N.V. op de Surinaamse Effectenbeurs is in het eerste halfjaar 2016 met 1,25% gestegen en wel van SRD 400 tot SRD 405. Deze koersstijging is minder dan in voorgaande jaren en lijkt gecorreleerd te zijn met de schrale economische vooruitzichten en de weerslag daarvan op het bedrijfsleven en bankwezen.

Rekening houdende met de mindere macro-economische omgeving zijn wij overall bezien redelijk tevreden met de bereikte resultaten in het eerste halfjaar, en brengen gaarne dank uit aan onze gewaardeerde klanten, medewerkers en aandeelhouders voor de continue ondersteuning, die ons in staat stelt te blijven groeien.

Paramaribo, 12 oktober 2016

Directie Hakrinbank N.V.
Drs. J.D. Bousaid, Algemeen Directeur

Enkele medewerkers van de bank in culturele klederdracht in verband met de viering van de 80ste verjaardag van de bank.

Het macro-economisch omgevingsklimaat

Gedurende het eerste halfjaar 2016 groeide de wereldeconomie wederom in een traag tempo. De macro-economische risico's namen toe, mede als uitvloeisel van geopolitieke spanningen en de onzekerheid rond de uitkomst van het referendum over het al dan niet uittreden van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. Het groeipatroon verschilde afhankelijk van de karakteristieken van de individuele landen. In de geavanceerde economieën bleef de groei lusteloos, terwijl er in de grote opkomende markten indicaties waren van een beperkt herstel na de teruggang in 2015.

Door de toegenomen risico's nam de vraag naar relatief veilige beleggingsproducten toe. De gemiddelde goudprijs steeg daardoor gedurende het tweede kwartaal van 2016 met bijna 7% ten opzichte van het eerste kwartaal. Bij Brent olie voltrok zich in het laatstgenoemde kwartaal een opvallende stijging van 37% onder invloed van berichten over het kleiner worden van het aanbodoverschot op de markt. Niettemin steeg de gemiddelde goudprijs in de verslagperiode ten opzichte van het eerste halfjaar 2015 slechts met 2%, terwijl de olieprijs 33% lager was. Per ultimo juli beliepen de prijzen respectievelijk USD 1.350 per troy ounce en USD 41 per barrel. De Wereldbank verwacht dat het marktsentiment voor wat betreft olie de komende tijd verder zal verbeteren, maar in mindere mate voor goud.

Mede door de hinder die de goud- en oliesector bleef ondervinden van de malaise op de mondiale grondstoffenmarkten en de sluiting van de aluinaaraffinaderij eind vorig jaar, kwam de economie van Suriname in de verslagperiode in een recessie terecht. De situatie bij de overige exportproducten, die slechts een zeer bescheiden deel van de totale export voor hun rekening namen, was wederom teleurstellend als gevolg van een samenstel van structurele en organisatorische knelpunten. Indicatief voor de ondermaatse performance van de exportsector is dat de goederenuitvoer in het eerste halfjaar van 2016 met 30% kromp ten opzichte van de overeenkomstige periode van 2015. Het tekort op de lopende rekening van de betalingsbalans bedroeg per 30 juni 2016 USD 140,2 miljoen, opvallend minder dan in 2015 vanwege sterk afgenomen importen.

Door de mindere toestroom van ontvangsten uit de minerale sector zag de overheid zich genooddaakt

bezuinigingsmaatregelen door te voeren en de verdere afbouw van betalingsverplichtingen jegens leveranciers van goederen en diensten uit te stellen om het onhoudbaar groot financieringstekort in te tomen. Gedurende het eerste halfjaar deed de overheid niettemin voor SRD 339 miljoen (of circa 2% van het geschatte bruto binnenlands product in 2015) een beroep op binnenlandse geldschepping, nadat banken en met name de Centrale Bank van Suriname in het laatstgenoemde jaar al voor SRD 1.344 miljoen aan geld ten behoeve van haar in omloop hadden gebracht. De feitelijke staatsschuld nam bijgevolg verder toe, wat ook tot uitdrukking kwam in de groei van de binnenlandse liquiditeitsmassa. De cijfers voor 2016 geven echter een vertekend beeld ten opzichte van die van voorgaande jaren als gevolg van de devaluatie van de Surinaamse munt op 18 november 2015 en door de in april 2016 doorgevoerde veranderingen in de definitie van de staatsschuld in de Wet op de Staatsschuld.

De binnenlandse geldschepping ten behoeve van de overheid droeg ertoe bij dat de devaluatie van de Surinaamse munt ten opzichte van de Amerikaanse dollar van 20% in november 2015 niet de gewenste rust op de valutamarkt teweeg bracht. Nadat enkele door de Centrale Bank georganiseerde veilingen van dollars onder banken slechts tijdelijk leidden tot daling van de US dollarkoers en de nagestreefde unificatie van de officiële en de vrije marktcoers uitbleef, besloot zij de koersvorming per 10 mei 2016 over te laten aan de werking van het vrije marktmechanisme. De depreciatie zette zich echter voort, vooral als gevolg van de toegenomen onzekerheden en risico's op het macro-economische front, die het vertrouwen van het publiek aantastten. Rond eind juli 2016 bereikte de Bankkoers een voorlopig hoogtepunt van SRD 7,28 per Amerikaanse dollar, wat een depreciatie van 114% inhield in vergelijking met de vóór 18 november 2015 geldende officiële verkoopkoers van SRD 3,35.

De depreciatie had een weerslag op het bestedingsniveau van de consumenten, die werden geconfronteerd met een zorgwekkende versnelling van het inflatietempo en bijgevolg met een vermindering van hun reële inkomen. Dit tempo werd verder opgestuwd door het verhogen van de tarieven voor elektriciteit en water in samenhang met het stapsgewijs afbouwen van de overheidssubsidies teneinde de openbare financiën te verbeteren.

Per ultimo juni 2016 was het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie 64,0% hoger dan in de overeenkomstige maand van het voorgaande jaar. Aangezien de Surinaamse economie nog niet gestabiliseerd is kan de inflatie verder toenemen.

Op hun beurt drukten de mindere bestedingen van de overheid en de consumenten de omzet van ondernemingen, die ook werden geconfronteerd met gestegen kosten van vooral ingevoerde producten en met de beperkte beschikbaarheid van deviezen. Deze factoren en hun effect op het marktsentiment beïnvloedden, samen met de eerder bedoelde toegenomen onzekerheden, de omzetten van ondernemingen en hun bereidheid om productieve investeringen te verrichten. Indicatief voor het lagere bestedingsniveau is dat de goederenimport in het eerste halfjaar van 2016 met circa 40% kromp in vergelijking met dezelfde periode in 2015.

In het vigerende wisselvallige omgevingsklimaat werden zowel vragers naar als aanbieders van krediet voorzichtiger. Bijgevolg verminderde het stijgingstempo van de bancaire kredietverlening aan de private sector luidende in Surinaamse munt van bijna 15% in de eerste helft van 2015 tot slechts 3% in dezelfde periode in 2016. De kredietverlening in Amerikaanse dollars en in Euro's nam met respectievelijk 3% en 4% af. Gelet op het toegenomen koersrisico zijn cliënten minder bereid krediet in vreemde valuta op te nemen en houden zij bij voorkeur overtollige gelden in de deviezensfeer aan. De dollarisering bij de deposito's beliep per ultimo juni 2016 ruim 70%, wat circa 20 procentpunten meer was dan bij de kredietverlening. Opvallend is voorts dat de gemiddelde rentetarieven en rentemarges over de gehele linie nauwelijks zijn gestegen, ondanks de toegenomen inflatie en onzekerheden. Deze situatie is echter niet langer houdbaar in het domein van de Surinaamse dollar.

Onzekerheden vloeiden ook voort uit het verloop van de internationale reserves, die van voldoende omvang dienen te zijn om het vertrouwen van het publiek in de stabiliteit van de interne en externe waarde van de SRD te borgen. Gedurende de eerste vijf maanden van 2016 krompen

deze reserves echter verder en wel met bijna 36% tot USD 212,5 miljoen per eind mei. Dit bedrag was nauwelijks toereikend om de invoer van twee maanden import van goederen en diensten te dekken. De daling werd vooral veroorzaakt door het negatieve saldo van transacties met het buitenland in de lopende sfeer, alsook door twijfels over de effectiviteit van de macro-economische beleidsvoering en de daardoor teweeg gebrachte extra vraag naar vreemde valuta. De vermindering van de reserves droeg ertoe bij dat de hoeveelheid Surinaams geld in omloop slechts met 3% toenam, na een daling van bijna 10% in de overeenkomstige periode van 2015. Dit weerspiegelde zich bij banken in het krappere worden van hun vrij beschikbare SRD liquiditeitsruimte voor het verlenen van krediet en het doen van beleggingen. Overigens moet worden opgemerkt dat door betalingsbalanssteun van USD 81 miljoen van het Internationale Monetaire Fonds (IMF), de monetaire reserve in juni 2016 een toename vertoonde tot USD 404,3 miljoen. Indien ons land op een juiste wijze het met het IMF overeengekomen Stabilisatie- en Herstelplan uitvoert, volgen op afzienbare termijn nog meer tranches uit hoofde van betalingsbalanssteun welke in totaal USD 478 miljoen zal bedragen over een periode van 2 jaren zijnde de looptijd van de standby overeenkomst met het Fonds.

Vooralsnog wordt op korte termijn geen materiële verbetering in de toestand van de economie van Suriname verwacht. Bemoedigend is wel dat de regering in mei 2016 met het IMF een Stand-By Arrangement heeft afgesloten, dat beoogt bij te dragen tot de wederopbouw van de internationale reserves en tot vergroting van de bereidheid van multinationale banken om de Staat Suriname kredieten te verstrekken ter medefinanciering van het Stabilisatie- en Herstelplan. Aan de effectieve monitoring van de uitvoering van dit plan dient betere aandacht gegeven te worden evenals de opzet van een goed functionerend sociaal vangnet, zodat de effecten van de aanpassingsmaatregelen voor de sociaal zwakkeren gemitigeerd kunnen worden. Al deze initiatieven zullen, samen met het in volle productie komen van de uitgebreide raffinaderij van Staatsolie N.V. en de Merian goudmijn, in de loop van 2017 in toenemende mate de algemene bedrijvigheid stimuleren, wat ook voor de bancaire sector nieuwe ontplooiingskansen zal scheppen.

Het bedrijf van de bank

Algemeen

De door onze bank gerealiseerde resultaten in de eerste helft van het boekjaar 2016 zijn in hoge mate beïnvloed door de sterk gestegen inflatie en wisselkoersen voor vreemde valuta. Ondanks de nominale stijgingen zijn de realisaties gemiddeld genomen onder de doelstellingen van het jaarplan en de begroting. In reële termen is onze bank niet gegroeid.

Het geconsolideerd balanstotaal steeg met 31,8% tot SRD 3.225,6 miljoen vooral door herwaardering van onze vreemde valuta activa en passiva. De geconsolideerde kredietverlening (exclusief beleggingen in schatkistpapier) steeg met 15,0% tot SRD 1.451,4 miljoen. De groei is vrijwel geheel toe te rekenen aan herwaardering van de vreemde valutakredieten na de verschillende devaluaties van de Surinaamse dollar. Hierdoor nam ook de US dollariseringsratio toe met 11,5 procentpunten tot 42,3%. De ontwikkeling van de SRD kredietverlening werd negatief beïnvloed door de krappe funding welke mede veroorzaakt is door het strakke monetaire beleid van de Centrale Bank van Suriname.

De geconsolideerde winst vóór belasting steeg in het eerste halfjaar en wel met 1,7% tot SRD 24,9 miljoen. Vooral gerealiseerde koerswinsten droegen bij aan de verbetering van het resultaat.

Op de Surinaamse effectenbeurs bleven onze aandelen in trek. De beurskoers per aandeel van nominaal SRD 0,15 steeg met SRD 5 of 1,25% tot SRD 405 per ultimo juni 2016, waardoor onze marktkapitalisatie uitkwam op bijna SRD 200 miljoen. Deze toename is minder dan in de vergelijkbare periode in 2015, kennelijk vanwege de sterk verslechterde macro-economische omgeving en de weerslag daarvan op het bankwezen. De beursindex, welke de gewogen marktwaarde aangeeft van een vastgesteld aandelenpakket, steeg in de verslagperiode met 595 punten naar 9.547 per ultimo juni 2016.

De transformatie van onze interne organisatie naar een meer klantgerichte organisatie is in de verslagperiode voortgezet. Met de invulling van de functie van head Retail Banking en de

benoeming van twee senior managers op de beleidsgebieden operations en finance is de bemensing op 'heads' niveau van de nieuwe klantgerichte organisatiestructuur in belangrijke mate gerealiseerd. De focus ligt thans op de afronding van de bemensing van de belangrijkste functies binnen de afdelingen en het klantgericht end-to-end herinrichten van de bedrijfsprocessen. Ook de aanpassing van de ondersteunende IT systemen en de verdere ontwikkeling van de competenties van onze medewerkers zijn belangrijke aandachtsgebieden. Met de benoeming van de twee senior managers is de span of control van de leiding van de bank verbeterd, evenals de effectiviteit van de aansturing van de organisatie in de richting van de bedrijfsdoelstellingen.

De uitvoering van het Hakrinbank Organisatie Transformatie (HOT) programma leidt ook tot een fysieke herinrichting van onze bank. Zo werd de begane grond heringericht om de nieuw gevormde branch Centrum en de centrale functies van de Retail Banking Department te huisvesten. De eerste etage van ons hoofdkantoor werd verbouwd en heringericht teneinde de centralisatie van de business banking diensten te faciliteren. Ook de afdelingen Treasury en Marketing zijn nu op deze etage gehuisvest, terwijl op de tweede etage de back office units van de Payments afdeling zijn gecentraliseerd. Wij streven ernaar de herinrichting van ons hoofdkantoor in de tweede helft van dit jaar te voltooien.

Onderdeel van de verbetering van de customer experience betreft de modernisering en uitbreiding van ons branchenetwerk. In dit kader is gestart met de voorbereidingen voor de opzet van een geheel nieuw filiaal te Latour. Het streven is erop gericht om begin volgend jaar een aanvang te maken met de bouw, die ruim een jaar in beslag zal nemen.

In de eerste helft van 2016 hebben wij ook de nodige aandacht geschonken aan de verdere verbetering van ons risico-management. Dit vloeide enerzijds voort uit de toegenomen omgevingsrisico's, en anderzijds uit onze doelstelling voor verdere verbetering van met name de beheersing van operationele risico's, in het bijzonder de IT Security en Business Continuity Management (BCM) risico's. Ook het kredietrisicobeheer werd verder aangescherpt.

De financiële ontwikkeling

De financiële resultaten van de bank zijn beïnvloed geworden door de hoge inflatie en een revaluatie van de vreemde valuta activa en passiva maar laten op zich een redelijk beeld zien. Het geconsolideerd balanstotaal nam ten opzichte van ultimo 2015 toe met SRD 778,9 miljoen of 31,8% tot SRD 3.225,6 miljoen. De toename was voornamelijk het gevolg van de revaluatie van de vreemde valuta posten als gevolg van de diverse devaluaties van de SRD. Per 30 juni 2015 beliep dit totaal SRD 2.257,4 miljoen. De winst vóór belasting steeg met 1,7% ten opzichte van de vergelijkbare periode van vorig jaar en bedroeg SRD 24,9 miljoen.

Aan de actiefzijde van de balans steeg de post Vorderingen op kredietinstellingen met SRD 518,1 miljoen of 92,9% tot SRD 1.075,6 miljoen. Deze ruime toename is het gevolg van de revaluatie van de vreemde valuta tegoeden. Ook de post Vorderingen op klanten nam door de revaluatie van de vreemde valuta kredieten toe met SRD 188,9 miljoen of 15,0% tot SRD 1.451,4 miljoen. De post Effecten steeg door herwaardering met SRD 35,7 miljoen of 80,6% tot SRD 79,9 miljoen.

Aan de passiefzijde van de balans steeg de post Schulden aan kredietinstellingen met SRD 63,7 miljoen of 58,0% tot SRD 173,8 miljoen. De Schulden aan klanten, onze belangrijkste bron van funding, stegen met SRD 677,3 miljoen of 32,7% tot SRD 2.750,8 miljoen. Deze stijgingen zijn eveneens het gevolg van de revaluatie van de vreemde valuta toevertrouwde middelen.

De stijging van de winst vóór belasting is veroorzaakt door een toename van het resultaat uit financiële transacties, vanwege de gerealiseerde koerswinsten op onze valutapositie. Ondanks de teruglopende volumes van buitenlandse overmakingen, steeg de provisie met SRD 3,7 miljoen of 30,4% tot SRD 16,0 miljoen door de hogere tegenwaarde in SRD van de vreemde valuta.

De toename van de personeelskosten met SRD 9,0 miljoen of 40,2% tot SRD 31,4 miljoen, vloeide voort uit de toegekende loonsverhoging in het kader van het arbeidsvoorwaardenoverleg 2016 met de Hakrinbank Werknemers Organisatie, alsmede hogere dotaties aan de voorzieningen ten behoeve van post-retirement benefits. De verwachte toekomstige uitgaven hiervoor zijn toegenomen door de hoge inflatie en wisselkoersdepreciatie.

De stijging van de overige beheerskosten werd voornamelijk veroorzaakt door de hogere koersen van vreemde valuta bij onder andere de ICT- kosten en enkele éénmalige uitgaven.

De toegenomen dotatie aan de voorziening kredietrisico's is de consequentie van ons beleid om prudente voorzieningenniveaus aan te houden bij toegenomen omgevingsonzekerheden en daaruit voortvloeiende kredietrisico's. De toevoeging aan de voorziening kredietrisico's was ruim SRD 8,0 miljoen, een verdubbeling ten opzichte van dezelfde periode in 2015.

Per saldo nam het eigen vermogen in de eerste helft van het boekjaar met SRD 15,9 miljoen of 7,7% toe als uitvloeisel van het resultaat na belastingen.

De key financial performance indicatoren hebben zich redelijk ontwikkeld. De efficiency-ratio, welke de verhouding tussen de operationele kosten en baten aangeeft, verslechterde met 4,4 procentpunt tot 60,1%, wat niet tot tevredenheid stemt. De transformatie van onze interne organisatie zal bijdragen tot een structurele verhoging van de operationele efficiëntie, wat één van onze prioritaire doelstellingen is. De Return on Assets en de Return on Equity stegen enigszins en wel tot respectievelijk 1,12% en 14,8%. De BIS solvabiliteitsratio liep iets terug en wel van 9,98% tot 9,33%, boven de minimum norm van de Centrale Bank van Suriname van 8,75% per 30 juni 2016. Deze ratio zal per ultimo 2016 verhoogd worden door de toezichthouder naar 9,5%.

Voor het tweede halfjaar lijken de vooruitzichten minder bemoedigend. Vooral de verslechterende macro-economische omgeving en de zwakke staatsfinanciën doen zich gelden. Het krappe aanbod van SRD op de markt wat mede door het financieringsgedrag van de staat wordt veroorzaakt, heeft ook voor onze bank gevolgen. De groei en de kwaliteit van de kredietportefeuille kunnen hierdoor en door de in het vooruitzicht gestelde structurele aanpassingsmaatregelen worden aangetast. De opwaartse druk op de rente zal mogelijk een negatieve impact hebben op de productieve investeringen en de economische groei.

Ook bij de niet-rentebaten verwachten wij nauwelijks groei, waardoor het voor ons een grote uitdaging zal zijn om een hogere winst dan in 2015 te realiseren.

Nationale Trust- en Financierings Maatschappij N.V. en Hakrinbank Real Estate N.V.

Onze dochteronderneming, de Nationale Trust- en Financierings Maatschappij N.V., heeft in de eerste helft van het boekjaar 2016 resultaten geboekt die onder de doelstellingen van het jaarplan en de begroting lagen. Het balanstotaal daalde met 1% tot SRD 271,3 miljoen terwijl de winst voor belasting in vergelijking met dezelfde periode in 2015 met ruim 13% kromp tot SRD 3,3 miljoen.

De kredietuitzettingen stegen per saldo niet. De objectfinancieringen en persoonlijke leningen namen iets af, terwijl de hypotheekleningen een groei vertoonden van 1,1% tot SRD 180 miljoen. De kredietgroei werd afgeremd door de beperkte kredietruimte en de aangescherpte intake. De non-performing ratio van de consumenten kredietportefeuille bleef op een uitstekend niveau.

De totale bedrijfsopbrengsten stegen met 2% tot

SRD 8,9 miljoen vooral door de toename van de provisies. De bedrijfslasten groeiden echter met 14% vanwege gestegen personele kosten en waardeveranderingen van vorderingen. Door deze ontwikkelingen daalde de winst vóór belasting met 13%. Er zijn maatregelen getroffen om de rentabiliteit in het tweede halfjaar te verbeteren onder andere door herziening van de rentemarges.

In 2015 is onze dochteronderneming, Hakrinbank Real Estate N.V. die zich ten doel stelt het kopen, verkopen en/of exploiteren van onroerende goederen, samen met een commerciële partner gestart met de uitvoering van een onroerend goed project. Vanwege het verslechterde macro-economische klimaat en aangescherpte regelgeving van de Centrale Bank van Suriname met betrekking tot investeringen in onroerend goed, zijn de bedrijfsactiviteiten vooralsnog beperkt van omvang gehouden. In het eerste halfjaar 2016 werd een klein verlies gerealiseerd van SRD 102.000.

De zeven verdiepingen tellende taart die het Hakrinbank hoofdkantoor symboliseert werd op het verjaardagsfeest van de bank op 28 juni 2016 feestelijk aangesneden.

De CEO van de Hakrinbank, dhr. drs. J. Bousaid, heft het glas met het personeel en toast op een goede toekomst voor de bank.

Beoordelingsverklaring externe accountant

Aan: de Aandeelhouders, de Raad van Commissarissen en de Directie van de Hakrinbank N.V.

Opdracht

Wij hebben de in dit halfjaarbericht opgenomen verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële informatie over de periode 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016, van de Hakrinbank N.V. te Paramaribo bestaande uit de geconsolideerde balans per 30 juni 2016 en de geconsolideerde winst- en verliesrekening over de periode 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 met de toelichting beoordeeld. Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken en het weergeven van de tussentijdse financiële informatie in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor tussentijdse financiële verslaggeving. Het is onze verantwoordelijkheid een conclusie te formuleren bij de tussentijdse financiële informatie op basis van onze beoordeling.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling van de geconsolideerde halfjaarcijfers verricht in overeenstemming met algemeen aanvaarde standaarden met betrekking tot het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de openbaar accountant van de vennootschap. Een beoordeling van financiële informatie bestaat uit het inwinnen van inlichtingen, met name bij personen die verantwoordelijk zijn voor financiën en verslaggeving, en het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een controle die is uitgevoerd in overeenstemming met algemeen aanvaarde controlestandaarden en stelt ons niet in staat zekerheid te verkrijgen dat wij kennis hebben genomen van alle aangelegenheden van materieel belang die bij een controle onderkend zouden worden. Om die reden geven wij geen controleverklaring af.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de tussentijdse financiële informatie van de Hakrinbank N.V. over de periode 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten, is opgesteld in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor tussentijdse financiële verslaggeving.

Paramaribo, 12 oktober 2016

Lutchman & Co | An independent member firm of Moore Stephens International Limited
Namens deze was getekend

Drs. M.R.A. Lutchman RA

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 30 JUNI 2016 (in SRD)

	30-06-2016	31-12-2015
ACTIVA		
Liquide middelen	429.360.304	402.616.576
Schatkistpapier	94.472.201	92.872.075
Vorderingen op kredietinstellingen	1.075.563.066	557.504.221
Vorderingen op klanten	1.451.404.097	1.262.540.001
Effecten	79.936.298	44.256.335
Deelneming	1.411.550	1.411.550
Materiële vaste activa	74.425.065	76.060.033
Overlopende activa	18.983.477	9.385.649
	3.225.556.058	2.446.646.440
PASSIVA		
Schulden aan kredietinstellingen	173.774.404	110.013.331
Schulden aan klanten:		
- Spaargelden	1.558.834.442	1.088.522.644
- Andere schulden	1.191.940.904	984.921.934
Overige schulden	6.870.299	4.248.156
Overlopende passiva	19.453.587	8.685.631
Voorzieningen	51.827.575	43.289.684
	3.002.701.211	2.239.681.380
Maatschappelijk kapitaal SRD 120.000		
Geplaatst en gestort kapitaal incl. stock dividend	73.347	73.347
Agioreserve	916	916
Herwaarderingsreserve	30.853.726	31.530.979
Algemene reserve	150.554.034	149.876.781
Resultaat vorig boekjaar	25.483.037	-
Resultaat verslagperiode	15.889.787	25.483.037
	222.854.847	206.965.060
	3.225.556.058	2.446.646.440
Niet uit de balans blijvende verplichtingen		
- verstrekte borgtochten en garanties	34.346.512	36.346.275
- onherroepelijke accreditieven en swap transacties	8.745.719	2.451.403
	43.092.231	38.797.678

**GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING
OVER HET EERSTE HALFJAAR 2016 (in SRD)**

	1e halfjaar 2016	1e halfjaar 2015
BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
Interestbaten	85.211.322	80.272.070
Interestlasten	31.128.088	29.392.424
Interestmarge	54.083.234	50.879.646
Provisie	16.014.165	12.279.991
Resultaat financiële transacties	12.526.812	1.240.910
	82.624.211	64.400.547
BEDRIJFSLASTEN		
Personeelskosten	31.425.415	22.409.257
Afschrijvingen	3.720.098	3.613.137
Overige bedrijfslasten	14.549.269	9.846.695
Voorziening kredietrisico's	8.044.336	4.055.891
	57.739.118	39.924.980
WINST VÓÓR BELASTING	24.885.093	24.475.567
Inkomstenbelasting	8.995.306	8.821.830
WINST NA BELASTING	15.889.787	15.653.737

TOELICHTING BEHORENDE BIJ DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 30 JUNI 2016 EN DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER HET EERSTE HALFJAAR 2016

Algemeen

Voor de waardering van activa, passiva en resultaatbepaling worden dezelfde grondslagen gehanteerd als in de jaarrekening. De grondslagen zijn opgenomen in ons jaarverslag over 2015 gedateerd 20 mei 2016.

De uitstaande vorderingen en schulden in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de op balansdatum geldende koersen van de Centrale Bank van Suriname voor aankoop van bankpapier (USD 1 = SRD 7,016 en EUR 1 = SRD 7,757; 31 december 2015: USD 1 = SRD 3,960 en EUR 1 = SRD 4,314).

Op de vorderingen op klanten zijn specifieke voorzieningen uit hoofde van kredietrisico's in mindering gebracht. De (per saldo) mutatie in deze voorzieningen is in de Winst- en Verliesrekening verantwoord.

De inkomstenbelasting zoals deze is opgenomen in de Winst- en Verliesrekening is berekend over de commerciële winst (na aftrek van het resultaat op deelnemingen). Het verschil met het werkelijk verschuldigde bedrag is gemuteerd in de voorziening latente belastingverplichtingen.

De onroerende goederen zijn gewaardeerd op basis van vervangingswaarden. De opstallen worden lineair afgeschreven gedurende de geschatte gebruiksduur. Veranderingen in de waarde worden ten gunste of ten laste van de herwaarderingsreserve gebracht, onder aftrek van latente belastingen. De herwaarderingsreserve is afzonderlijk onder het eigen vermogen opgenomen. De belastinglatentie is berekend uitgaande van een belastingtarief van 36%.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de cijfers verwerkt van de bank en haar 100% dochterondernemingen de Nationale Trust- en Financierings Maatschappij N.V. en de Hakrinbank Real Estate N.V.

HAKRINBANK

